

Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje, Bruselj

Občasna informacija članom 76 – 2026

11. maj 2026

Nova študija o ekonomskem vplivu izboljšanih možnosti za dostop do znanstvenih objav in podatkov

Evropska komisija je objavila rezultate študije v okviru katere je bila opravljena celovita ekonomska analiza trenutnih praks, ekonomije in dinamike ter zakonodajnih in regulativnih okvirov EU glede dostopa do rezultatov, publikacij in podatkov javno financiranih raziskav in inovacij ter njihove ponovne uporabe. Izvajalci so prišli do zaključka, da večji dostop, ponovna uporaba in pravna varnost lahko ustvarijo pomembne koristi za evropski sistem raziskav in inovacij, vendar te koristi spremljajo pritiski glede prilagajanja in neenakomerni učinki med deležniki.

Ambicioznejši politični pristopi običajno povečajo koristi za raziskovalce, organizacije, ki izvajajo raziskave, in širši inovacijski ekosistem, hkrati pa povečujejo tveganja in bremena prilagajanja za sektor znanstvenega založništva in širši ekosistem imetnikov pravic. hkrati pa povečajo tveganja in bremena prilagajanja za dele založniškega sektorja in širši ekosistem imetnikov pravic. Študija zato manj opozarja na eno samo optimalno rešitev in bolj na niz političnih kompromisov, ki jih je treba skrbno pretehtati glede na širše cilje EU za raziskovalno odličnost, inovacijsko zmogljivost in trajnostni sistem znanstvenega komuniciranja.

To študijo je treba razumeti kot dopolnilo študije »Izboljšanje dostopa do rezultatov raziskav, publikacij in podatkov za znanstvene namene ter njihove ponovne uporabe«, ki je bila objavljena maja 2024. Medtem ko je prejšnja študija preučila širšo utemeljitev, pravni kontekst in možnosti politike za izboljšanje dostopa do javno financiranih raziskovalnih rezultatov in njihove ponovne uporabe, ta študija prinaša nove podatke in analitično gradivo ter zagotavlja osredotočeno ekonomsko oceno specifičnih možnosti politike, s posebnim poudarkom na delovanju ekosistema znanstvenega objavljanja, razsežnosti raziskav, raziskovalcev in raziskovalnih organizacij ter verjetnih učinkih morebitnega regulativnega posega.

Koristne informacije:

- Študija maj 2026:
- <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/21f59332-443a-11f1-8095-01aa75ed71a1/language-en>

- Študija maj 2024:
- <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/77395a15-133b-11ef-a251-01aa75ed71a1/language-en>

Pripravila:
Darja Kocbek